

Emma Kari vihr

Kirjallinen kysymys uhanalaisille pölyttäjille haitallisten hyönteismyrkköjen käytön rajoittamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Pölyttäjien katoaminen on uhka paitsi luonnon monimuotoisuudelle myös ihmisille. Syynä pölyttäjähönteisten katoon on hyönteisten elinympäristöjen katoaminen, ilmastonmuutos, vieraslajit sekä hyönteismyrkyt.

Paljon keskustelua herättäneen Thermacell-karkoittimen teho perustuu keinotekoiseen hyönteismyrkköyn, pralletriiniin. Laitteissa käytettävät pralletriininytynyt lämmitetään, jolloin pralletriini höyrystyy ja leviää ympäristöön. Pralletriini tappaa hyönteisen hermosoluja ja suurina määrinä johtaa sen kuolemaan.

Thermacell -laitteiden levittämä pralletriini ei valikoi kohdettaan. Pralletriini on myrkyllistä kaikille hyönteisille eli myös pölyttäjille, kuten mehiläisille, kimalaisille sekä ampiaisille. Pralletriini-hermomyrkköä levittävä Thermacell on pidetty osassa kaupoista myynnissä, sillä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on hyväksynyt tuotteen.

Thermacellin myyntilupa on voimassa vuoteen 2024 saakka tai kunnes laitteen tehoaine pralletriini on hyväksytty EU:n biosidiasetuksen nojalla. Kyseinen asetus on tullut voimaan vuonna 2012, ja listaa tarkastellaan yksi tehoaine kerrallaan. Pralletriini on parhaillaan käsittelyssä, mutta sen arviointi on vielä kesken.

Viime kesään verrattuna Thermacellin mainontaa on muutettu. Thermacellin kesäkuun alussa julkaistussa mainoksessa kerrotaan muun muassa, että "Kun käytät Thermacellia oikein, huomioit sekä ihmiset että luonnon. Käytä laitetta vain rakennusten ulkopuolella etäällä mehiläispesistä ja kukkivista kasveista".

Mainoksen muuttaminen ei poista sitä ongelmaa, että laitteissa käytettävä pralletriini on hermomyrkkö, joka ei valikoi kohteitaan. Pralletriiniä levittävien laitteiden käyttö on mitä suurimmalla todennäköisyydellä ristiriidassa vuoden 2022 alussa valmistuneen kansallisen pölyttjästrategian kanssa.

Kansallisen pölyttjästrategian ja toimenpidesuunnitelman tavoitteena on turvata pölyttäjien ja pölytyksen tulevaisuus maassamme. Pölyttävät hyönteiset ovat välttämättömiä sekä maataloudelle että luonnonekosysteemien toiminnalle.

Kirjallinen kysymys KK 336/2022 vp

Pölyttjästrategian tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä pölyttäjien määrän väheneminen on pysäytetty, pölyttjäkannat vahvistuvat ja luonnon- ja viljelykasvien pölytys on turvattu.

Suomen lajien uhanalaisuusarviointien perusteella uhanalaisten lajien määrät ovat kasvaneet kaikissa tärkeimmissä pölyttjäryhmissämme, etenkin mesipistiäisissä. Määrällisesti eniten uhanalaisia pölyttjälajeja on perhosissa. Yleisten ja laajalle levinneiden lajien mahdollisesti suurista-kin kannanmuutoksista meillä ei kuitenkaan ole riittävästi tietoa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo pysäyttää pölyttäjien määrän ja monimuotoisuuden vähenemisen sekä parantaa sekä uhanalaisten että yleisimpien pölyttäjien elinolosuhteita ja

tulisiko Suomessa ryhtyä toimiin hermomyrkkyä, kuten pralletriinia, levittävien hyönteiskarkottimien käytön rajoittamiseksi ja varmistaa, ettei markkinoilla ole tarjolla pölyttäjiä häiritseviä hermomyrkkyjä?

Helsingissä 20.6.2022

Emma Kari vihr